

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2016-0000033832

Uw kenmerk
2016Z06251

Datum 14 april 2016
Betreft Beantwoording vragen het lid Omtzigt (CDA) over uitspraken over
helikoptergeld van de hoofdeconoom van de Europese Centrale Bank

Bijlage
1

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Omtzigt (CDA) over uitspraken over helikoptergeld van de hoofdeconoom van de Europese Centrale Bank (ECB). Ingezonden op 25 maart 2016 met kenmerk 2016Z06251.

Hoogachtend,

de minister van Financiën
J.R.V.A. Dijsselbloem

2016Z06251

**Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen**

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de minister van Financiën over uitspraken over helikoptergeld van de hoofdeconoom van de Europese Centrale Bank (ECB) (ingezonden 25 maart 2016)

Ons kenmerk
2016-0000033832

1

Hebt u kennisgenomen van het interview met hoofdeconoom van de ECB Peter Praet in La Repubblica? 1)

Ik heb kennisgenomen van dit artikel.

2

Heeft u kennisgenomen van zijn uitspraak: "Onze gereedschapskist is niet leeg. Er zijn veel dingen die we kunnen doen. In principe kunnen we geld creëren en het uitdelen aan mensen. De vraag is wanneer het opportuun is om dit type instrument, dat werkelijk extreem is, te gebruiken" ("La nostra cassetta degli attrezzi non è vuota. Ci sono molte cose che possiamo fare. In principio possiamo creare moneta e distribuirla alle persone. La domanda è quando sia opportuno usare questo tipo di strumento, veramente estremo".)?

Ik heb kennisgenomen van dit citaat. Ik merk op dat het citaat dat dhr. Omtzigt aanhaalt verschilt van de weergave van het citaat op de website van de ECB:

"Can I ask you about what's left in the toolbox? Could we see 'helicopter drops'?"

There has been a lot of skepticism recently about monetary policy, not only in delivering but in saying 'your toolbox is empty'. We say, 'no it's not true'. There are many things you can do. The question is what is appropriate, and at what time. I think for the time being we have what we have, and it is not appropriate to discuss the next set of measures.

But in principle the ECB could print cheques and send them to people?

Yes, all central banks can do it. You can issue currency and you distribute it to people. That's helicopter money. Helicopter money is giving to the people part of the net present value of your future seigniorage, the profit you make on the future banknotes. The question is, if and when is it opportune to make recourse to that sort of instrument which is really an extreme sort of instrument. There are other things you can theoretically do. There are several examples in the literature. So when we say we haven't reached the limit of the toolbox, I think that's true."¹

3

Is het de ECB juridisch toegestaan om "helikoptergeld" rechtstreeks aan burgers over te maken?

4

Is het uitdelen van helikoptergeld niet in strijd met artikel 123 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin wordt gesteld dat monetaire financiering van overheden door de ECB niet is toegestaan?

¹ <http://www.ecb.europa.eu/press/inter/date/2016/html/sp160318.en.html>

Helikoptergeld is een theoretisch concept. Het is volstrekt onduidelijk hoe het vorm zou krijgen. Daarom is de vraag niet te beantwoorden.

Het Eurosysteem (de ECB en de nationale centrale banken van de landen in de eurozone) is onafhankelijk om binnen haar mandaat invulling te geven aan het monetair beleid. Het rechtstreeks kopen van schuldbewijzen van overheden door de ECB of nationale centrale banken of het verlenen van voorschotten in rekening-courant of andere kredietfaciliteiten bij de ECB of nationale centrale banken is binnen het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) niet toegestaan (verbod op 'monetaire financiering'). Of de ECB handelt binnen haar mandaat kan door belanghebbenden worden voorgelegd aan het Europese Hof van Justitie, zoals bijvoorbeeld is gedaan in de zaak Gauweiler over de vraag of het Outright Monetary Transactions (OMT) programma van de ECB verenigbaar is met het verbod op monetaire financiering. Dat oordeel is niet aan het kabinet.

5

Indien het uitdelen van helikoptergeld niet in strijd is met artikel 123 VWEU, hoe ver mag de ECB dan gaan met dit instrument? Zit er een limiet aan de hoeveelheid geld die dan 'uitgestrooid' mag worden? Kan de ECB dan een soort basisinkomen gaan uitdelen? 2)

In algemene zin acht het kabinet het zo nodig verstrekken van middelen aan burgers een primaire taak van de overheid.

6

Welke financiële risico's zijn er voor de Nederlandse staat aan het uitdelen van helikoptergeld?

Zoals dhr. Knot in een interview in het NRC op donderdag 24 maart jl. aangaf, heeft helikoptergeld in principe een negatief effect op het eigen vermogen van een centrale bank. Verliezen op de balans van DNB hebben via de winstafdracht van DNB een effect op de begroting van de Nederlandse staat.²

7

Indien u niet zeker weet of dit binnen het mandaat past, bent u dan bereid om juridisch advies te vragen aan bijvoorbeeld de landsadvocaat en de uitkomsten - al dan niet vertrouwelijk - met de Kamer te delen?

Ik zie op dit moment geen aanleiding om een dergelijk onderzoek te laten uitvoeren.

8

Deelt u de mening dat het uitdelen van helikoptergeld een slag zou kunnen toedienen aan het vertrouwen in het geldstelsel en de waarde van geld?

9

Deelt u de mening dat het zeer onwenselijk is dat de ECB dit zou doen? Welke mogelijkheden ziet u om dit te voorkomen?

² <http://www.nrc.nl/handelsblad/2016/03/24/meerderheid-in-ecb-kiest-andere-route-1602020>

Het belang van vertrouwen in het geldstelsel en de waarde van geld is de kern van het monetair beleid van elke centrale bank. Het is aan het Eurosysteem om een zorgvuldige afweging te maken over de effectiviteit en risico's van het monetair beleid.

**Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen**

Ons kenmerk
2016-0000033832

10

Wilt u deze vragen beantwoorden voorafgaand aan het plenaire debat over de gevolgen van het ECB-beleid, zodat de antwoorden daarbij betrokken kunnen worden?

Ja, ik ben hiertoe bereid.

1) http://www.repubblica.it/economia/2016/03/18/news/l_intervista_peter_praet_capo_economista_all_eurotower_grazie_alle_nostre_misure_l_inflazione_tornera_vicino_al_2_ne-135736125/?refresh_ce

2) VWEU: Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie